

Wymagania edukacyjne z historii dla klasy 5

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
1.Najdawniejsze dzieje człowieka	□ wskazuje kontynent, z którego pochodzi człowiek; □ opisuje życie ludzi przed rewolucją neolityczną i po niej; □ rozumie pojęcia: wędrowny i osiadły tryb życia oraz potrafi je	□ rozumie pojęcia: neolit, paleolit, rewolucja neolityczna	□ rozumie, dlaczego pierwsi ludzie prowadzili najpierw wędrowny, a później osiadły tryb życia; wie, dlaczego pojawili się kupcy i rzemieślnicy	□ analizuje wpływ rewolucji neolitycznej na zmiany w życiu ludzi na różnych płaszczyznach	□ analizuje wpływ warunków geograficznych na życie ludzi i zmiany w nim zachodzące

	wyjaśnić				
--	----------	--	--	--	--

2. Mezopotamia – narodziny pierwszej cywilizacji	☐ wskazuje na mapie Mezopotamię; ☐ wymienia trzy osiągnięcia mieszkańców Mezopotamii; ☐ wie, kim był Hammurabi, i zna założenia jego kodeksu; ☐ wymienia surowce, z których zaczęto wyrabiać narzędzia	☐ omawia znaczenie nowych surowców, z których wykonywano narzędzia; ☐ zna najważniejsze rzeki Mezopotamii; ☐ rozumie znaczenie słów: politeizm i kodeks	☐ omawia znaczenie wylewów rzek dla rozwoju rolnictwa; ☐ omawia religię politeistyczną; ☐ uzasadnia nazwę – Żyzny Półksiężyc	☐ wymienia okoliczności, które wpłynęły na powstanie państwa	☐ analizuje znaczenie wynależenia pisma dla funkcjonowania państwa; ☐ wskazuje konsekwencje wynależenia koła
---	---	--	---	---	---

3. Starożytny Egipt	☐ wie, nad jaką rzeką leży Egipt; ☐ rozumie pojęcia: faraon i hieroglify; ☐ rozumie pojęcia: politeizm, piramida, sarkofag, mumia; ☐ wymienia trzy osiągnięcia Egipcjan	☐ wie, dlaczego wylewy Nilu miały wpływ na plony; ☐ wie, czym zajmowali się: faraon, pisarze, rzemieślnicy, kupcy, kapłani; ☐ wymienia bogów egipskich	☐ wyjaśnia, dlaczego Egipt był nazywany darem Nilu; ☐ rozumie pojęcie monarcha despotyczna; ☐ rozumie, dlaczego Egipcjanie mumifikowali zwłoki	☐ omawia władzę faraona; ☐ rozumie znaczenie pisma dla funkcjonowania państwa; ☐ rozumie znaczenie wynalazków Egipcjan	☐ porównuje Egipt z Mezopotamią pod względem wpływu warunków geograficznych na życie mieszkańców; ☐ porównuje wynalazki poznanych cywilizacji
----------------------------	---	---	---	---	--

4. Starożytny Izrael	☐ wskazuje na mapie Palestynę; ☐ rozumie pojęcia: dekalog, judaizm; ☐ wie, w kogo wierzyli Żydzi	☐ rozumie pojęcia: monoteizm, Jahwe; ☐ podaje cechy judaizmu	☐ wskazuje na związek warunków geograficznych z zajęciami mieszkańców Palestyny; ☐ wskazuje najważniejsze postacie z	☐ opisuje wędrówki i niewolę Żydów	☐ porównuje cechy judaizmu i chrześcijaństwa, dostrzega korzenie chrześcijaństwa w judaizmie
-----------------------------	---	---	---	---	---

			historii Izraela i wiąże je z wydarzeniami		
--	--	--	--	--	--

5. Starożytne Indie i Chiny	☐ wskazuje na mapie miejsca powstania cywilizacji w Azji; ☐ wymienia po jednym osiągnięciu każdej z tych cywilizacji	☐ wymienia osiągnięcia pierwszych cywilizacji w Azji	☐ omawia wpływ warunków geograficznych na powstanie cywilizacji	☐ omawia znaczenie chińskich wynalazków	☐ wskazuje wynalazki, które zostały przeniesione z Azji do Europy
--	---	--	--	--	--

6.Lekcja powtórzeniowa. Pierwsze cywilizacje	☐ wskazuje położenie poznanych cywilizacji na mapie; ☐ potrafi podać co najmniej jedną informację na ich temat	☐ wymienia zajęcia mieszkańców poznanych państw; ☐ wskazuje przykłady politeizmu i monoteizmu	☐ omawia wpływ warunków geograficznych na życie codzienne ludzi	☐ wskazuje osiągnięcia omówionych cywilizacji, potrafi je przyporządkować do danego obszaru, dostrzega ich wpływ na zachodzące zmiany	☐ analizuje wpływ osiągnięć na zachodzące zmiany; ☐ potrafi dostrzec różnice między cywilizacjami w różnych dziedzinach życia
---	---	--	--	--	--

7.Cywilizacja starożytnych Greków	☐ wskazuje na mapie starożytną Grecję; ☐ rozumie pojęcie polis; ☐ wymienia zajęcia Greków	☐ rozumie pojęcia: Hellada, Hellenowie, akropol, agora, kolonia	☐ dostrzega i omawia wpływ warunków geograficznych na zajęcia i sposób życia starożytnych Greków	☐ rozumie przyczyny powstawania polis; ☐ rozumie przyczyny kolonizacji greckiej	☐ rozumie przyczyny wpływów greckich w basenie Morza Śródziemnego
--	--	--	---	--	--

8. W demokratycznych Atenach	□ rozumie pojęcie demokracja	□ omawia demokrację jako sposób sprawowania rządów	□ wymienia urzędników ateńskich oraz ich kompetencje	□ omawia różnice w zadaniach kobiet i mężczyzn oraz obywateli i cudzoziemców	□ porównuje współczesną demokrację z demokracją ateńską
-------------------------------------	------------------------------	--	--	--	---

9. Wierzenia starożytnych Greków	□ rozumie pojęcie politeizm w odniesieniu do wierzeń Greków; □ wie, gdzie była siedziba bogów greckich; □ zna co najmniej jednego boga greckiego	□ wymienia najważniejszych bogów greckich: Zeusa, Posejdona, Hades, Atenę, Afrodytę, Herę, Apolla; □ opisuje wygląd bogów	zna sposoby oddawania czci bogom	□ wie, kim był Homer; □ wie, kim byli herosi	□ potrafi wskazać znaczenie religii jako czynnika jednoczącego Greków
---	--	--	----------------------------------	---	---

10.W teatrze i na igrzyskach	☐ wie, gdzie odbywały się igrzyska; ☐ wie, jak wyglądał teatr grecki	☐ wskazuje dyscypliny sportowe, które były uprawiane w czasie igrzysk; ☐ wie, jak wyglądała praca i stroje aktorów; ☐ wie, jaka była geneza teatru	☐ rozumie znaczenie sportu w codziennym życiu Greków; ☐ wie, w jaki sposób nagradzano zwycięzców na igrzyskach	☐ wie, czym różni się tragedia od komedii; ☐ wymienia twórców tragedii i komedii	☐ uzasadnia, dlaczego igrzyska i teatr były czynnikami integrującymi Greków
11.Uczeni, pisarze, artyści	☐ potrafi wskazać budynek wzniesiony przez Greków; ☐ rozumie pojęcie filozofia; ☐ wie, jak wyglądało pismo greckie	☐ rozumie znaczenie pisma dla rozwoju nauki; ☐ wymienia greckich filozofów; ☐ wskazuje nauki, które rozwinęły się w Grecji	☐ rozróżnia porządki architektoniczne; ☐ wie, czym zajmowali się filozofowie; ☐ zna dokonania Homera	☐ porównuje osiągnięcia Greków z osiągnięciami dotychczas poznanych cywilizacji	☐ dostrzega integrujący charakter sztuki i nauki greckiej
12. Lekcja powtórzeniowa. Starożytna Grecja	☐ potrafi wskazać Grecję na mapie; ☐ wymienia, co najmniej trzy osiągnięcia Greków w różnych dziedzinach życia	☐ zna zajęcia Greków; ☐ wymienia rodzaje nauk, które rozwinęły się w Grecji	☐ wie, jaki był wpływ warunków geograficznych na zajęcia Greków; ☐ rozumie znaczenie pisma dla funkcjonowania polis	☐ rozumie wpływ warunków geograficznych na powstawanie polis; ☐ wskazuje czynniki integrujące greckie polis	☐ dostrzega, czym różni się demokracja ateńska od demokracji współczesnej

13. Rzym – od królestwa do republiki	☐ potrafi wskazać Rzym na mapie; ☐ zna pojęcie republika	☐ wie, kiedy Rzym stał się republiką; ☐ zna zasady funkcjonowania republiki; ☐ wymienia rzymskie urzędy; ☐ wie, jak byli ubrani urzędnicy rzymscy	☐ wskazuje kompetencje urzędników rzymskich	☐ porównuje republikę rzymską z demokracją ateńską	☐ rozumie przyczyny walk plebejuszy z patrycjuszami
14. Imperium Rzymskie	☐ potrafi pokazać Imperium Rzymskie na mapie; ☐ wie skąd się brali niewolnicy; ☐ rozumie pojęcie cesarstwo	☐ rozumie pojęcie romanizacja; ☐ wie, kim był Gajusz Juliusz Cezar; ☐ wie, kiedy upadła republika; ☐ omawia położenie niewolników	☐ wskazuje przyczyny rzymskich podbojów; wie, jaki był wpływ Rzymian na podbite prowincje	☐ rozumie, dlaczego doszło do upadku republiki; ☐ wskazuje efekty podbojów rzymskich i upadku republiki	☐ omawia różnice między republiką a cesarstwem

15. Cywilizacja starożytnego Rzymu	□ rozumie pojęcia: akwedukt, łuk triumfalny, gladiator; □ omawia religię Rzymian	□ wymienia bogów rzymskich; □ wskazuje osiągnięcia Rzymian w budownictwie; □ potrafi wyjaśnić powiedzenie: „Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu.”	□ opowiada o edukacji rzymskiej; □ wymienia rzymskich twórców	□ wyjaśnia wpływ Greków na kulturę rzymską; - uzasadnia, że państwo rzymskie było krajem wielu religii	□ dostrzega wpływ osiągnięć Rzymian na współczesny świat
---	---	---	--	---	--

16. Powstanie chrześcijaństwa i schyłek starożytności	□ zna datę upadku Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie; □ wie, gdzie i kiedy narodziło się chrześcijaństwo; □ wie, kim był Jezus Chrystus; □ rozumie pojęcie chrześcijaństwo	□ omawia założenia chrześcijaństwa; □ wie, jak wyglądało życie pierwszych chrześcijan; □ omawia rozwój chrześcijaństwa; □ rozumie pojęcia: barbarzyńcy, tolerancja religijna	□ rozumie przyczyny prześladowań chrześcijan; □ wskazuje przyczyny słabości Imperium Rzymskiego	□ wskazuje przyczyny upadku Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie	□ analizuje przyczyny rozwoju chrześcijaństwa
--	--	--	--	---	---

	☐	☐			
17. Lekcja powtórzeniowa. Starożytny Rzym	☐ potrafi wskazać na mapie Rzym; ☐ wymienia różne formy sprawowania władzy; ☐ wie, kim byli Jezus Chrystus, Gajusz Juliusz Cezar, Oktawian August, ☐ wie, kiedy upadło Cesarstwo Rzymskie na Zachodzie	☐ umiejscawia w czasie powstanie i upadek Rzymu; ☐ opisuje różne formy ustrojowe; ☐ wymienia osiągnięcia Rzymian w różnych dziedzinach	☐ opisuje życie pierwszych chrześcijan; ☐ opisuje rzymską edukację	☐ porównuje różne formy ustrojowe; ☐ przedstawia przyczyny i skutki podbojów rzymskich	☐ dostrzega wpływy greckie na kulturę rzymską

18. Bizancjum	☐ wskazuje Bizancjum na mapie; ☐ rozumie pojęcia: cesarstwo wschodnie, schizma wschodnia; ☐ wie, jak wygląda mozaika	☐ wymienia działania cesarza Justyniana; ☐ wskazuje osiągnięcia Bizancjum w dziedzinie kultury i architektury; ☐ zna konsekwencje schizmy wschodniej	☐ wskazuje różnice między cesarstwem wschodnim a zachodnim; rozumie znaczenie Bizancjum dla zachowania dorobku starożytności	☐ podaje argumenty uzasadniające przydomek cesarza Justyniana; ☐ wskazuje działania, które miały pomóc w odbudowaniu cesarstwa	☐ omawia współczesne konsekwencje schizmy wschodniej
----------------------	---	---	--	---	---

19. Powstanie cywilizacji islamu	☐ wskazuje na mapie Półwysep Arabski; ☐ wie, kim był Mahomet; ☐ rozumie pojęcia: islam, Koran, muzułmanin, arabeska; ☐ wie, w którym wieku powstał islam	☐ wymienia założenia islamu; ☐ wskazuje ziemie podbite przez Arabów; ☐ rozumie znaczenie roku 622	☐ wymienia filary islamu; ☐ omawia politykę Arabów na podbitych terenach	☐ rozumie, jakie znaczenie mieli Arabowie w przekazaniu potomnym dorobku starożytnych Greków	☐ rozumie znaczenie handlu i wojen arabskich dla rozprzestrzeniania się osiągnięć innych kultur
---	---	--	--	---	--

20. Państwo karolińskie	☐ wie, kim był Karol Wielki; ☐ zna daty: 800 r., 843 r.	☐ wie, kiedy Frankowie przyjęli chrzest; ☐ wie, kim był Chlodwig; ☐ wie, co zmienił traktat w Verdun	☐ przedstawia zmiany wprowadzone przez Karola Wielkiego w zakresie kultury i sztuki	☐ rozumie znaczenie przyjęcia chrztu przez Franków; ☐ rozumie, dlaczego Karolowi nadano przydomek Wielki	☐ rozumie, dlaczego upadek Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie zmienił Europę; ☐ rozumie znaczenie zmian, które zaszły dzięki reformom Karola Wielkiego
--------------------------------	--	---	--	---	--

21. Nowe państwa na zachodzie Europy	☐ wymienia państwa, które powstały po traktacie w Verdun; ☐ wie, kto został cesarzem w 962 r.; ☐ wie, kim byli wikingowie	☐ opisuje władzę króla we wczesnym średniowieczu; ☐ potrafi wskazać na mapie podboje wikingów i państwa, które powstały po traktacie w Verdun; ☐ wymienia języki, które wykształciły się w Europie	☐ wymienia przyczyny najazdów wikingów na Europę	☐ rozumie znaczenie koronacji Ottona I na cesarza	☐ rozumie przyczyny osłabienia władzy królewskiej we wczesnym średniowieczu
---	--	---	---	--	--

22. Słowiańszczyzna	☐ potrafi wymienić państwa słowiańskie; ☐ wie, jak żyli pierwsi Słowianie	☐ omawia organizację państw słowiańskich	☐ wie, w jaki sposób chrystianizowano plemiona słowiańskie; ☐ rozumie pojęcie cyrylica i dostrzega znaczenie pisma dla rozwoju chrześcijaństwa w Europie	☐ wie, dlaczego Cyryla i Metodego nazywano apostołami Słowian; ☐ rozumie i omawia różnice spowodowane przyjęciem chrztu ze wschodu i zachodu Europy	☐ dostrzega współczesne skutki przyjmowania chrztu przez Słowian z Rzymu lub Bizancjum
----------------------------	--	---	---	--	---

23. Lekcja powtórzeniowa. Początki średniowiecza	☐ potrafi wymienić państwa powstałe w okresie wczesnego średniowiecza oraz wskazać je na mapie; ☐ wie, które z tych państw najszybciej przyjęły chrześcijaństwo; ☐ wie, kim był Karol Wielki	☐ opisuje życie Słowian; ☐ wie, kim byli Otton I, Justynian Wielki, Mahomet, oraz zna ich dokonania; ☐ zna zasady islamu	☐ rozumie znaczenie pisma dla rozwoju chrześcijaństwa; ☐ rozumie pojęcie schizma wschodnia; ☐ rozumie znaczenie powstania islamu i zmian, które wiązały się z wprowadzeniem tej religii	☐ rozumie przyczyny i skutki przyjmowania chrześcijaństwa	☐ dostrzega, że czas średniowiecza to czas budowania Europy; ☐ rozumie wpływ chrześcijaństwa na budowę Europy
---	---	---	--	--	--

24. Rycerstwo i system lenny	☐ wie, kto mógł zostać rycerzem, przedstawia zadania rycerza; ☐ opowiada, na czym polegał system lenny	☐ przedstawia drogę od paza do rycerza oraz zadania związane z poszczególnymi stopniami; ☐ rozumie pojęcia: wasal, senior, lenno; ☐ opowiada o zamku i jego roli jako siedziby możnowładczy	☐ rozumie pojęcie immunitet; ☐ opowiada o ceremonii nadawania lenna; ☐ wie, na czym polegała kultura rycerska	☐ rozumie przyczyny i skutki powstania systemu lennego	☐ omawia rolę króla w systemie lennym; ☐ rozumie, jaki wpływ miał system lenny na pozycję króla i sytuację wewnętrzną w państwie
-------------------------------------	---	--	--	---	---

25. Średniowieczna wieś					
	☐ wie jak wyglądało życie na wsi średniowiecznej; ☐ dostrzega różnice między panem a poddanymi	☐ zna narzędzia używane do pracy na roli w okresie średniowiecza; ☐ wie, na czym polegało osadnictwo	☐ wymienia obowiązki chłopów i pana; ☐ wskazuje nowe sposoby uprawiania ziemi	☐ rozumie znaczenie osadnictwa dla właściciela ziemi; ☐ rozumie znaczenie pogody dla życia na wsi	☐ rozumie wpływ nowych metod uprawiania ziemi i nowych narzędzi na życie mieszkańców wsi

26. Średniowieczne miasto	☐ wie, czym zajmowali się mieszkańcy miast; ☐ potrafi opisać wygląd średniowiecznego miasta	☐ wie, jakie grupy społeczne mieszkaly w średniowiecznych miastach; ☐ rozumie pojęcia: cech, mistrz, czeladnik; ☐ wymienia funkcje miast	☐ opowiada o procesie lokowania miasta i jego cechach; ☐ rozumie, jakie znaczenie miały cechy	☐ rozumie, dlaczego właściciele ziemi dążyli do lokowania miast; ☐ opisuje samorząd miasta w średniowieczu	☐ przedstawia podobieństwa i różnice między miastem współczesnym a średniowiecznym
--	--	---	--	---	---

27. Kościół i kultura na zachodzie Europy	☐ wymienia style architektoniczne średniowiecza; ☐ wie, co się działo na uniwersytecie; ☐ wie, czym się zajmowali zakonnicy	☐ wymienia przykłady średniowiecznych zakonów; ☐ wie, gdzie powstał pierwszy zakon, zna jego założyciela; ☐ rozumie zasadę „Módl się i pracuj”	☐ wymienia najstarsze uniwersytety; ☐ rozumie rolę uniwersytetu; ☐ wie, czym zajmowali się dominikanie i franciszkanie	☐ rozumie wpływ duchowieństwa i chrześcijaństwa na życie w średniowiecznej Europie	☐ porównuje rolę zakonów w średniowieczu i we współczesności
--	--	---	---	---	---

28. Spór cesarstwa z papieństwem	☐ wie, czego dotyczył spór między papieżem a cesarzem	☐ wie, kim byli: Henryk IV i Grzegorz VII; ☐ rozumie pojęcie konkordat wormacki; ☐ opowiada o etapach sporu między papieżem a cesarzem; ☐ wymienia założenia reformy kościoła zaproponowane przez klasztory benedyktyńskie	☐ rozumie określenie „pójść do Kanossy” i zna jego genezę	☐ rozumie przyczyny sporu między papieństwem a cesarstwem; ☐ rozumie przyczyny zmian zaproponowanych przez klasztory benedyktyńskie	☐ rozumie znaczenie konkordatu w Wormacji dla stosunków między Kościołem a państwami średniowiecznej Europy

29. Wyprawy krzyżowe	☐ rozumie pojęcia: krucjata, wyprawa krzyżowa; ☐ wie, czym zajmowały się zakony rycerskie	☐ wskazuje na mapie trasy wypraw krzyżowych i miejsca powstawania państw krzyżowców; ☐ wymienia zakony rycerskie	☐ wymienia przyczyny wypraw krzyżowych	☐ rozumie wpływ wartości uznawanych w średniowieczu za ważne na powstanie ruchu krucjatowego; ☐ wskazuje skutki wypraw krzyżowych	☐ rozumie przyczyny zakończenia krucjat
-----------------------------	--	---	---	--	--

30. Lekcja powtórzeniowa. Władza, społeczeństwo i kultura średniowiecznej Europy	☐ opisuje życie chłopą, rycerza, mieszczanina, duchownego w średniowieczu	☐ wymienia style architektoniczne średniowiecza i potrafi je rozpoznać	☐ dostrzega wpływ systemu lennego na funkcjonowanie wsi	☐ wskazuje zmiany zachodzące na wsi , rozumie ich znaczenie	☐ rozumie rolę chrześcijaństwa w kształtowaniu się średniowiecznej Europy
---	--	---	--	--	--

31. Narodziny państwa polskiego	☐ wie, kim był Mieszko I; ☐ wie, kiedy Polska przyjęła chrzest	☐ wymienia największe plemiona zamieszkujące ziemie polskie; ☐ opowiada o tworzeniu państwa polskiego; ☐ opowiada o przyjęciu chrztu	☐ wie, kiedy była bitwa pod Cedynią; ☐ rozumie znaczenie podbojów dla tworzenia państwa Mieszka	☐ wskazuje przyczyny i skutki przyjęcia chrześcijaństwa	☐ analizuje zmiany spowodowane przez chrzest w kontekście międzynarodowego położenia Polski
--	---	---	--	--	--

32. Panowanie Bolesława Chrobrego	☐ wie, kto był następcą Mieszka I; ☐ wie, kim był św. Wojciech; ☐ wie, w którym roku Bolesław Chrobry został królem i kiedy był zjazd w Gnieźnie	☐ wie, kto i kiedy brał udział w zjeździe gnieźnieńskim; ☐ opowiada o misji biskupa Wojciecha; ☐ wie, z kim Bolesław Chrobry toczył wojny i zna rezultat tych wojen	☐ wskazuje przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego	☐ rozumie znaczenie powołania pierwszego arcybiskupstwa na ziemiach polskich	☐ rozumie, jak koronacja wpłynęła na sytuację Polski w Europie

33. Upadek i odbudowa państwa pierwszych Piastów	☐ wie, jaka dynastia sprawowała rządy w średniowiecznej Polsce; ☐ wie, kim byli Mieszko II, Bolesław Śmiały, Kazimierz Odnowiciel	☐ wymienia problemy Polski w I połowie XI w.	☐ wymienia przyczyny problemów Polski w XI w.; ☐ wskazuje działania mające na celu poprawę sytuacji Polski podejmowane przez kolejnych władców	☐ rozumie przyczyny problemów wewnętrznych państwa polskiego	☐ wskazuje skutki koronacji Bolesława Śmiałego i zamordowania biskupa Stanisława
---	--	---	---	---	---

34. Panowanie Bolesława Krzywoustego	☐ wie, kto i kiedy podzielił Polskę na dzielnice; ☐ wskazuje na mapie Polskę w XII w.	☐ wymienia władców Polski – Władysława Hermana i Bolesława Krzywoustego; ☐ wie, na czym polegał konflikt Bolesława i Zbigniewa	☐ wie, dlaczego obrona Głogowa przeszła do legendy; ☐ omawia działania Bolesława Krzywoustego	☐ wymienia skutki testamentu Bolesława Krzywoustego; rozumie znaczenie konfliktu między Bolesławem a Zbigniewem	☐ analizuje znaczenie podboju Pomorza
---	--	---	--	---	--

35. Społeczeństwo Polski pierwszych Piastów	☐ wymienia grupy społeczne w Polsce średniowiecznej; ☐ wie, jakie były zajęcia	☐ opisuje życie na wsi, w mieście	☐ wskazuje różnice występujące między poszczególnymi stanami	☐ dostrzega wpływ chrześcijaństwa na funkcjonowanie państwa polskiego	☐ rozumie, jakie znaczenie miały powinności poszczególnych grup
--	---	--	---	--	--

36. Lekcja powtórzeniowa. Polska pierwszych Piastów	☐ wskazuje na mapie państwo pierwszych Piastów; ☐ wymienia władców z dynastii Piastów; ☐ wie, co się wydarzyło w 966 r., 1000 r., 1025 r., 1138 r	☐ omawia działania pierwszych władców z dynastii Piastów	☐ wskazuje grupy społeczne zamieszkujące ziemie polskie, omawia ich zajęcia	☐ rozumie i wymienia przyczyny oraz skutki przyjęcia chrztu, zjazdu w Gnieźnie, pierwszej koronacji	☐ rozumie, jaki wpływ miało przyjęcie chrześcijaństwa na zmiany w różnych dziedzinach życia w Polsce
--	--	---	--	--	---

37. Rozbicie dzielnicowe	☐ wie, co oznaczał podział Polski na dzielnice; ☐ rozumie pojęcia: Krzyżacy, Mongołowie	☐ zna sąsiadów Polski w okresie rozbicia dzielnicowego; ☐ wie, z kim walczyli Polacy w okresie rozbicia dzielnicowego, i zna efekty tych walk	☐ wie, w jaki sposób układały się stosunki z sąsiadami Polski w okresie rozbicia dzielnicowego; ☐ opisuje proces budowania państwa krzyżackiego	☐ wskazuje skutki stosunków Polski z sąsiadami; ☐ omawia przyczyny zaproszenia Krzyżaków do Polski	☐ wskazuje skutki rozbicia dzielnicowego na różnych płaszczyznach
---------------------------------	--	--	--	---	--

38. Społeczeństwo i gospodarka Polski dzielnicowej	☐ wymienia stany w społeczeństwie polskim; ☐ wie, na czym polegała kolonizacja; ☐ zna pojęcie trójpółwka	☐ opowiada o procesie kolonizacji na prawie niemieckim; ☐ wymienia zajęcia różnych stanów	☐ rozumie znaczenie zmian w rolnictwie dla życia ludzi	☐ analizuje znaczenie kolonizacji dla rozwoju gospodarczego; ☐ wskazuje, w jaki sposób kształtował się samorząd na wsi, a jak w mieście	☐ rozumie, w jaki sposób ukształtowały się poszczególne grupy społeczne w Polsce
---	---	--	---	--	---

39. Odbudowa Królestwa Polskiego	☐ wie, kto i kiedy zjednoczył ziemie polskie; ☐ wie, jakie ziemie Polska utraciła na rzecz Krzyżaków	☐ wymienia kolejnych władców Polski; ☐ wie, kiedy Polska utraciła Pomorze Gdańskie; ☐ wskazuje wydarzenie uznawane za zakończenie rozbicia dzielnicowego	☐ wskazuje przyczyny zjednoczenia ziem polskich; ☐ rozumie znaczenie utraty Pomorza; ☐ opowiada o próbach odzyskania utraconych ziem	☐ wskazuje rolę Kościoła w zjednoczeniu ziem polskich	☐ rozumie znaczenie zjednoczenia ziem polskich dla zmiany położenia międzynarodowego Polski
---	---	---	---	--	--

40. Polska Kazimierza Wielkiego	☐ wie, kto był ostatnim królem Polski z dynastii Piastów; ☐ rozumie powiedzenie „Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną.”	☐ wymienia działania Kazimierza Wielkiego w różnych dziedzinach; ☐ wie, kiedy została utworzona Akademia Krakowska	☐ rozumie znaczenie powołania Akademii Krakowskiej; ☐ omawia, w jaki sposób Kazimierz Wielki rozwiązał problemy z Czechami i Krzyżakami	☐ omawia znaczenie pokoju z Krzyżakami i Czechami dla Polski
--	--	---	--	--

41. Polska w unii z Węgrami i Litwą	☐ wie, z kim Polska zawarła unie w XIV w.; ☐ wie, kim byli: Jadwiga i Władysław Jagiełło; ☐ wie, jaki był rezultat bitwy pod Grunwaldem, wie, kto w niej walczył; ☐ zna nazwę dynastii, która rządziła Polską od 1385 roku	☐ opowiada o zawarciu unii Polski z Węgrami i Litwą; ☐ opowiada o chrzcie Litwy i tzw. wielkiej wojnie z Krzyżakami; ☐ wie, dlaczego doszło do wojny z Krzyżakami w 1409 r.	☐ rozumie przyczyny zawarcia przez Polskę unii z Litwą; ☐ wie, dlaczego doszło do wielkiej wojny z Krzyżakami; ☐ zna postanowienia pierwszego pokoju toruńskiego	☐ rozumie znaczenie przywileju koszyckiego	☐ analizuje zmiany zachodzące w państwie polskim pod wpływem unii
--	---	--	---	---	--

42. Jagiellonowie w Europie Środkowej	☐ wie, kim byli: Władysław Warneńczyk, Kazimierz Jagiellończyk; ☐ wie, kiedy Polska odzyskała Pomorze Gdańskie	☐ wie, jakie były efekty drugiego pokoju toruńskiego; ☐ zna powody rozpadu unii polsko- węgierskiej	☐ opowiada o wojnie trzynastoletniej; ☐ wie, w których państwach zasiadali na tronach władcy z dynastii Jagiellonów; ☐ zna cele i efekty działania Związku Pruskiego	☐ rozumie znaczenie odzyskania Gdańska dla Polski	☐ omawia przyczyny wzrostu potęgi Jagiellonów
--	---	--	---	--	--

43. Lekcja powtórzeniowa. Polska zjednoczona i dzielnicowa	☐ wie, kiedy Polska została zjednoczona; ☐ wie, kim byli: Władysław Łokietek, Jadwiga, Władysław Jagiełło, Kazimierz Jagiellończyk	☐ wskazuje Polskę na mapie; ☐ wskazuje na mapie państwa, z którymi Polska weszła w unie personalne	☐ rozumie znaczenie zawierania unii i zjednoczenia Polski	☐ wskazuje przyczyny i skutki: zjednoczenia ziem polskich, unii personalnych, wojny trzynastoletniej, nadawania przywilejów	☐ rozumie zmiany zachodzące w państwie polskim pod wpływem zawieranych unii, zjednoczenia, nadawania przywilejów
---	--	---	--	--	---